

4

השבט. והענין דהשבטים הם בחינת סיהרא דמקבלא משימשא דיעקב אבינו נקרא שמש כמו שאמרו (בראשית וכה ס"ח, י) בא השמש אתא שימשא וכו' מי גילה לו ששמי שמש והוא מרכבה לשם הוי"ה כידוע. והשבטים סיהרא וכל שבט יש לו צירוף מיוחד שמקבל הדברי תורה מצירוף שם הוי"ה זה שהוא שם של התורה כנ"ל. וכן שם אדנ"י יש לו עשרים וארבעה צירופים כמו שמוכא (ספר יצירה פרק ד') ארבע אבנים בונות עשרים וארבעה בתים היינו גם כן שתי פעמים שתיים עשרה והוא על פי הנ"ל שיש שתי מדרגות ביראה יראה הנקרא שער תרעא לאעלא גו מהימנותא ויראה שנקרא דתא שהתורה שער לה. ולכן כל שבט יש לו שני צירופים מהשם של אדנ"י המורה על יראה כנ"ל המיוחד לשבטו. וזהו הפירוש תתן לך בכל שעריך אשר ה' אלהיך נותן לך לשבטיך שכל שבט יש לו צירוף מיוחד ושער מיוחד בתורה ויראת שמים וארבע אותיות של שתי השמות הם המפתחות וכאמור.

ואחרי זה נאמר ושפטו את העם משפט צדק שאין די במה שתתן לך שופטים ושוטרים לעצמך בלבד רק צריך לזכות את חבריו גם כן דכל ישראל ערביין זה בזה. ובמדרש (תנחומא פרשה זו ד') אמר שיהא מטין את העם לכף צדק היינו שצריך לזכות להעם גם כן. ואמר אחר כך שיהא מטין ומלמדין עליהן זכות לפני הקב"ה. והוא שמי שהוא שופט ושוטר לעצמו יוכל ללמד זכות על הכלל וכמו שאמרו (בראשית וכה מ"ט, ט') על אברהם אבינו ע"ה אהבת לצדק בריותי וכן נדרש בפסיקתא (פרשה ל"ג) על ישעיה. ומי שהוא שופט ושוטר לעצמו יוכל להמשיך על הדור שפע בכל מיני השפעות חיי בני ומזוני. ובשבת דכולי עלמא בשבת ניתנה תורה (שבת פ"ו:) וכל ישראל נקראו יראי שמי שומרי שבת (תענית ח') וזה שער תורה ושער יראה ויוכלו להמשיך ברכה והשפעה לכלל ישראל:

5

[ב] שופטים ושוטרים תתן לך בכל שעריך וגו'. תתן לך היינו שתתן בלבך שופטים ושוטרים (כמו שנתבאר במאמר הקודם). ואמר הלשון בכל שעריך שתיבת כל כולל שלוש (כידוע מכמה מקומות) והוא כמו שאמרו (סנהדרין פ"ד:) שיש שלושה בתי דינין אחד יושב על פתח הר הבית ואחד יושב על פתח העזרה ואחד יושב בלשכת הגזית. והם כנגד קדושת השלושה מחנות על פתח הר הבית נראה בפשוטו שהוא מבחון להר הבית והוא קדושת ירושלים מחנה ישראל. ועל פתח העזרה היינו בהר הבית והוא קדושת

מחנה לוי. ובלשכת הגזית הוא כנגד מחנה שכינה שכבר היה פתוח לחציו שבקודש שלא היה מחיצה בינתים (יומא כ"ה) והם כנגד קדושת שלושת האבות (כמו שנתבאר במקום אחר). וזהו הפירוש תתן לך בכל שעריך שיופיע לך בלב קדושת שלושה בתי דינין שהם כנגד קדושת שלושת האבות שבכל מקום שנזכר מספר שלושה מרמז על שלושת האבות. וזה שכתב בבעל הטורים יראה כל זכורך וסמך ליה שופטים שחייב אדם להקביל פני רבו ברגל. והמכוון מסמיכות זה דמצות ראייה בשלוש רגלים הם גם כן כנגד שלושת האבות (כמו שנתבאר כמה פעמים) וזה הוא המצות ראייה שיופיע קדושת שלושת האבות בלב ישראל וכן הפירוש שופטים ושוטרים שתתן לך בלב הוא גם כן בכל שעריך שהוא קדושת שלושת האבות ועל ידי זה ושפטו את העם משפט צדק:

ובתיב אחר כך לא תטה וגו' כי השוחד יעור עיני חכמים ויסלף דברי צדיקים. ובספרי (פרשה זו א') כי השוחד יעור וכו' אומר על טהור טמא ועל טמא טהור ויסלף דברי צדיקים אומר על אסור מותר ועל מותר אסור. והוא על דרך שנאמר (ישעיה ה' כ') הוי האומרים לרע טוב ולטוב רע שמים חושך לאור ואור לחושך שזה הוא כח היצר הרע לסמא את העין ולהטעותו בשני העינים במחשבה שבמוח ובמעשה. במחשבה שבמוח על זה נאמר יעור עיני חכמים שהחכמה הוא במוח. ועל זה אמר אומר על טהור טמא ועל טמא טהור והוא בחינת אור לחושך וחושך לאור על דרך מה שנאמר (תהלים י"ט, י) יראת ה' טהורה ועיקר היראה הוא שרואה שמלך מלכי המלכים הקב"ה עומד עליו ורואה במעשיו וזה הוא עיקר האור כמו שנאמר (מיכה ז, ח) ה' אור לי. וזה שאמרו (סוטה מ"ט.) הטהרה בטלה הטעם וזהו וזהו ריח היינו בחינת יראה כמו שנאמר

6

(ישעיה י"א, ג) והריחו ביראת ה'. וטעם היינו טעמי תורה בחינת תורה שבעל פה ומלכות פה תורה שבעל פה ואיחי יראה וכו' (וזהו ח"א ה'.) וזה שאמר יעור עיני חכמים שמסמא את העין ואינו רואה את האור ומדמה לו החושך לאור. וזה שאמרו בספרי שאומר על טהור טמא שאינו רואה את האור ועל טמא טהור כמו שנאמר שמים חושך לאור. ואחר כך אמר על כח המעשה ויסלף דברי צדיקים הוא גם כן שאומר על אסור מותר ועל מותר אסור והוא כנגד מה שנאמר בפסוק האומרים לרע טוב ולטוב רע.

ואמר אחר כך בספרי דבר אחר כי השוחד יעור וגו' אין יוצא מעולמו עוד עד שיורוהו צדק בהוראתו ויסלף וגו' אין יוצא ידי עולמו עד שידע מה מדבר. ואין לו פירוש ורבו בו הפירושים ויש מגיחים ויש נוסחאות עד שלא ידע וכו' ולפי זה ברישא גם כן היה צריך להגיה עד שיורוהו טעות בהוראתו ונוסחא כזה לא נמצא בספרים. אבל הנראה שבה ללמדנו עומק הדבר כי השוחד יעור וגו' ויסלף וגו' אינו לרעתו רק לטובתו שעל ידי זה ישוב בתשובה שלימה על שנטל שוחד וזה שאמר אין יוצא מעולמו עד שיורוהו צדק. שמן השמים יורהו צדק בהוראתו שישוב בתשובה ויתקן אשר עיות. וכן אחר כך אם הטעהו היצר במעשה אין יוצא מעולמו עד שידע מה מדבר שיופיע בו ה' יתברך הדעת ויתקן בתשובה. וזה שנאמר בתחילת הפרשה שופטים ושוטרים תתן לך היינו בלבבך. בכל שעריך שלושה שיעורים היינו בתי דינין שלושה קדושות המחנה שהם כנגד קדושת השלושה אבות. ואז ושפטו את העם משפט צדק היינו אף אם חס ושלום יכנס היצר ויעבור על אזהרות האמורות אחר כך ויתקיים כי השוחד יעור וישם חושך לאור ואור לחושך מכל מקום אינו יוצא ידיו עולמו עד שיורוהו ה' צדק בהוראתו וכן אם חס ושלום קלקל ואמר לרע טוב וכו' לאסור מותר וכו' סוף שיופיע בו הדעת וידע מה מדבר וזה שנאמר ושפטו את העם משפט צדק: